

VANDA KOCHANSKY-DEVIDÉ:

O MIOCENSKIM JEŽINCIMA I KORALJIMA SJEVERNE BOSNE

Na poticaj geologa dr. Ivana SOKLIĆA preuzela sam na određivanje veći broj uzoraka bušotinskih jezgara te zbirku ježinaca i koralja iz površinskih izdanaka šire okolice Tuzle. Uzorci i bušotine su s terena, na kojima vrši geološka istraživanja Poduzeće za istraživanje nafte »Požarnica« iz Simina Hana kod Tuzle.

Iz površinskih izdanaka odredila sam slijedeće vrste koralja:

Orbicella reussiana (EDWARDS & HAIME) Nalazište: Donja Tujnica, u kaldrmi na putu iz Kotića.

Rhabdophyllia? sp. indet. Begovac.

Flabellum ex aff. *reussianum* EDWARDS & HAIME. Južno od Popovića.

Flabellum sp. Kuljani.

Prve dvije vrste su iz tortona, iz litavca, a flabelumi iz pješčenjaka, vjerojatno također tortonskog.

Veliki ježinci površinskih izdanaka potječu iz obalnog ili plitkomorskog facijesa (litavca, litotamnijskog vapnenca ili pješčenjaka) te su tortonske starosti.

Odredila sam slijedeće oblike:

Clypeaster gibbosus (RISSO). U zaseoku Kukuruzi kod Gradačca.

Clypeaster sp. indet. Šakote, kod česme istočno od sela Petkovci u Majevici.

Hypsoheteroclypus plagiosomus (AGASSIZ). Gornja Tujnica. U gornjem dijelu potoka Tujnice, SW od Mazić brda N od Bosanskog Novog.

Echinolampas hemisphericus linkii (GOLDFUSS). Gradačac, u zaseoku Kukuruzi. Slabo sačuvan primjerak u zaseoku Zrnići.

Echinolampas hemisphericus LMK. subsp. indet. Gradačac, u zaseoku Kukuruzi i u potoku N od Stačevca.

Echinolampas laurillardii AGASSIZ. Gradačac, u zaseoku Zrnići.

Echinolampas cf. *parmularius* LAMBERT. Šakote, kod seoske česme istočno od sela.

Vrlo su loše sačuvani ježinci iz lapornih izdanaka. Helvetske su starosti. Odredila sam:

Brissopsis ottningensis R. HÖRNES. Okolica Hukala kod Tuzle (kod bolnice, groblja i u Tubesiji), Ilinčica-cesta i Medenice kod Tuzle, zatim

Most južno od Dervente i Donja Cerovica.

Schizaster aff. *laubei* R. HÖRNES. Most južno od Dervente.

Fauna se podudara s faunom helvetskog šlira Bečke kotline ne samo prema značajnim ježincima nego i prema tipu popratne faune: *Aturia*, *Vaginella austriaca* KITTL, male školjke, dosta brojni ostaci rakova.

Iste starosti i facijesa je fauna bušotine Ravna Trešnja nedaleko Bukinja kod Tuzle, RT—1. U razmaku između 610,48 do 1.253,63 m facijes se ne mijenja. Mnogi dijelovi jezgre sadrže ježince, samo su ti vrlo loše sačuvani. Kroz čitavu navedenu seriju nalazi se *Brissopsis ottangensis*, najčešće u srednjem dijelu. Osim jednog primjerka sitnog ježinca *Arbacina* sp. indet. (1093,03 do 1096,82 m) svi ostali nađeni ježinci su pripadnici dubokomorskog roda *Brissopsis*. U donjem dijelu jezgre našla sam jedan oblik manji od vrste *B. ottangensis*, a u gornjem dijelu jezgre prevladava jedan oblik roda *Brissopsis*, koji je veći i ima veliki petalodij. Izgled tih ježinaca i raspodijeljenost u bušotini spontano navode na pomisao o razvojnem nizu. Ipak su ježinci preslabo sačuvani, da bi se taj mogao utvrditi. Veći, dobro razvijeni *Brissopsis* gornjih slojeva posve se podudara izgledom s vrstom tog roda, koja dolazi u tortonskom laporu Zagrebačke gore i Samoborske gore kod Otruševca. Prema tome je vrlo vjerojatno, da gornji dio navedene laporne serije bušotine RT—1 pripada šlirskom facijesu tortona i mogao bi se usporediti s valbersdorfskim facijesom Bečke kotline, dok su srednji i donji dijelovi te serije ekvivalent helvetskog šlira.

Geološko-paleontološki institut,
Sveučilišta Zagreb

VANDA KOCHANSKY-DEVIDE

ÜBER MIOZÄNE SEEIGEL UND KORALLEN NORDBOSNIENS

Einige Arten miozäner Korallen und Seeigel wurden in der Umgebung von Tuzla gefunden — teils auf den Aufschlüssen, teils in dem Bohrkern der Bohrung Ravna Trešnja RT 1.

Die Funde von der Oberfläche weisen meistens auf tortone Randsedimente hin (die Artenliste und die Fundorte sind im kroatischen Texte nachzusehen).

In den Mergeln der Aufschlüsse, sowie in den Mergeln der erwähnten Bohrung aus der Teufe von 610,48 bis 1.253,63 m stammen manche Echiniden, die für die Schlierfazies sprechen: *Brissopsis ottangensis* R. HÖRNES, *Brissopsis* sp. (A), *Brissopsis* sp. (B), *Schizaster aff. laubei* R. HÖRNES, *Arbacina* sp. sowie auch andere für den helvetischen und tortornischen Schlier leitende Formen: *Aturia*, *Vaginella austriaca* KITTL, kleine Muscheln und Krebsenreste. *Brissopsis* sp. (B) kommt im oberen Teil der Bohrung vor. Wegen der Ähnlichkeit dieser grossen *Brissopsis*-Art mit der *Brissopsis*-Art der Badener Tegel des Zagreber Gebirges wird die Meinung geäußert, dass es sich im oberen Teil der Schlier-serie der Bohrung RT 1 um tortonen, im mittleren und unteren aber um helvetischen Schlier handle.